

Cuprins

ABREVIERI.....	5
TITLUL I. NOȚIUNI PRELIMINARE	7
CAPITOLUL I. ELEMENTE DE FORMARE ȘI DEZVOLTARE A DREPTULUI MUNCII.....	7
CAPITOLUL II. DEFINIȚIA ȘI OBIECTUL DREPTULUI MUNCII.....	15
1. Munca dependentă (subordonată)	16
2. Munca independentă	17
3. Diverse forme de raporturi juridice de muncă.....	18
3.1. Raporturile de muncă (de serviciu) ale funcționarilor publici	18
3.2. Raporturile de muncă ale membrilor cooperatori	19
3.3. Raporturile de muncă ale magistraților.....	20
3.4. Raporturile de muncă ale militarilor	21
3.5. Raporturile de muncă ale demnitarilor	21
3.6. Raporturile de muncă ale preoților	21
CAPITOLUL III. IZVOARELE DREPTULUI MUNCII.....	22
1. Izvoare interne.....	22
2. Izvoare internaționale	24
CAPITOLUL IV. PRINCIPIILE DREPTULUI MUNCII	26
1. Definierea noțiunii	26
2. Principiul libertății muncii și neîngrădirii dreptului la muncă.	26
3. Nediscriminarea în raporturile de muncă	27
4. Negocierea colectivă și individuală.....	28
5. Dreptul la liberă asociere.....	28
6. Principiul respectării buneii-credințe	29
7. Principiul protecției salariaților	29
8. Principiul garantării dreptului la grevă.....	30
TITLUL II. DREPTUL INDIVIDUAL AL MUNCII	31
CAPITOLUL I. CONTRACTUL INDIVIDUAL AL MUNCII. DEFINIȚIE. TRĂSĂTURI	31
<i>I. PRELIMINARII</i>	31
1. Definiția contractului individual de muncă.....	31
2. Elemente definitorii ale contractului individual de muncă	32
2.1. Prestarea muncii.....	32
2.2. Plata muncii	33

2.3. Subordonarea salariatului față de angajatorul său.....	33
2.4. Elementul temporal.....	33
3. Trăsăturile contractului individual de muncă.....	33
3.1. Respectarea principiului libertății de voință.....	33
3.2. Contractul individual de muncă este un contract bilateral.....	34
3.3. Contractul individual de muncă este un contract sinalagmatic.....	34
3.4. Contractul individual de muncă este un act juridic oneros.....	34
3.5. Contractul individual de muncă este un contract comutativ.....	34
3.6. Contractul individual de muncă este un contract cu executare succesivă.....	34
3.7. Contractul individual de muncă este un contract numit.....	35
3.8. Contractul individual de muncă este un contract formal (solemn).....	35
3.9. Contractul individual de muncă este un contract intuitu personae.....	35
3.10. Contractul individual de muncă nu poate fi afectat de o condiție suspensivă.....	35
3.11. Contractul individual de muncă poate fi afectat de un termen extinctiv.....	35
3.12. Contractul individual de muncă este un contract în care angajatul se află în raport de subordonare.....	36
CAPITOLUL II. ÎNCHEIEREA CONTRACTULUI INDIVIDUAL DE MUNCĂ.....	37
<i>A. CONDIȚII GENERALE ȘI COMUNE DE VALIDITATE</i>	37
1. Capacitatea juridică.....	37
1.1. Capacitatea juridică a persoanei fizice care se angajează.....	37
1.1.1. Incompatibilități.....	39
1.2. Capacitatea juridică a angajatorului.....	41
1.2.1. Capacitatea juridică a angajatorului persoană fizică.....	42
1.2.2. Capacitatea juridică a angajatorului persoană juridică.....	43
2. Consimțământul.....	44
3. Obiectul.....	46
4. Cauza.....	46
<i>B. CONDIȚII SPECIFICE DE VALIDITATE</i>	47
1. Examenul medical.....	47
2. Avize, autorizări, atestări.....	49
3. Studii.....	50
4. Vechimea în muncă.....	50
5. Repartizarea în muncă.....	51
6. Stagiul.....	51
7. Obligația de informare.....	51
8. Verificarea aptitudinilor și cunoștințelor profesionale.....	54
8.1. Concursul sau examenul.....	56
8.2. Interviu.....	58
8.3. Proba practică.....	59
8.4. Perioada de probă.....	59
9. Forma contractului individual de muncă.....	64
10. Registrul general de evidență a salariiștilor.....	66
11. Cumulul de funcții.....	67

CAPITOLUL III. CONȚINUTUL CONTRACTULUI INDIVIDUAL DE	
MUNCĂ..... 71	
1. Clauze obligatorii.....	71
1.1. Obiectul contractului individual de muncă.....	72
1.2. Durata contractului individual de muncă.....	72
1.3. Locul muncii.....	72
1.4. Felul muncii.....	75
1.5. Condițiile de muncă.....	77
1.6. Timpul de muncă și timpul de odihnă.....	78
1.7. Salariul.....	78
2. Clauze facultative.....	78
2.1. Clauza cu privire la formarea profesională.....	79
2.2. Clauza de neconcurență.....	80
2.3. Clauza de confidențialitate.....	90
2.4. Clauza de mobilitate.....	92
2.5. Clauza de conștiință.....	93
2.6. Clauza de risc.....	95
2.7. Clauza de restricție a timpului liber.....	95
2.8. Clauza de punere la dispoziție a unor bunuri ale unității.....	96
2.9. Clauza de indemnizație în caz de concediere.....	96
CAPITOLUL IV. MODIFICAREA CONTRACTULUI INDIVIDUAL DE	
MUNCĂ..... 97	
1. Clasificarea cazurilor de modificare a contractului individual de muncă.....	98
2. Delegarea.....	99
2.1. Trăsăturile caracteristice delegării.....	99
2.2. Efectele juridice ale delegării.....	100
3. Detașarea.....	100
3.1. Trăsăturile caracteristice detașării.....	100
3.2. Efectele juridice ale detașării.....	102
4. Detașarea lucrătorilor în cazul prestării de servicii la nivel transnațional.....	102
5. Trecerea într-o altă muncă.....	104
6. Trecerea definitivă în altă muncă.....	107
6.1. Promovarea.....	107
6.2. Transferul.....	107
CAPITOLUL V. SUSPENDAREA CONTRACTULUI INDIVIDUAL DE	
MUNCĂ..... 109	
1. Noțiune.....	109
2. Suspendarea de drept.....	110
2.1. Concediul de maternitate [art. 50, lit. a)].....	111
2.2. Concediul pentru incapacitate temporară de muncă [art. 50 lit. b)].....	111
2.3. Carantina [art. 50 lit. c)].....	113
2.4. Exercițarea unei funcții în cadrul unei autorități executive, legislative ori judecătorești [art. 50 lit. d)].....	113
2.5. Îndeplinirea unei funcții de conducere salarizată în sindicat [art. 50 lit. e)].....	113

2.6. Forța majoră [art. 50 lit. f)]	113
2.7. Arestarea preventivă a salariatului [art. 50 lit. g)]	114
2.8. Expirarea valabilității avizelor, autorizațiilor și atestărilor [art. 50 lit. h)]	114
2.9. Alte cazuri expres prevăzute de lege [art. 50 lit. i)]	115
3. Suspendarea din inițiativa salariatului	115
3.1. Concediul pentru creșterea copilului în vârstă de până la 2 ani sau, în cazul copilului cu handicap, până la împlinirea vârstei de 3 an [art. 51 lit. a)]	115
3.2. Concediul pentru îngrijirea copilului bolnav [art. 51 lit. b)]	116
3.3. Concediul paternal [art. 51 lit. c)]	116
3.4. Concediul pentru formarea profesională [art. 51 lit. d)]	116
3.5. Exercitarea unor funcții electice în organisme profesionale [art. 51 lit. e)]	117
3.6. Participarea la grevă [art. 51 lit. f)]	117
3.7. Absențele nemotivate [art. 51 alin. (2)]	117
4. Suspendarea din inițiativa angajatorului	117
4.1. Pe durata cercetării disciplinare prealabile [art. 52 lit. a)]	118
4.2. Suspendarea determinată de formularea unei plângeri penale [art. 52 lit. b)]	118
4.3. În cazul întreruperii sau reducerii temporare a activității [art. 52 lit. c)]	120
4.4. Pe durata detașării [art. 52 lit. d)]	121
4.5. Pe durata suspendării avizelor, autorizațiilor sau atestărilor [art. 52 lit. e)]	121
5. Suspendarea prin acordul părților	121
CAPITOLUL VI. ÎNCETAREA CONTRACTULUI INDIVIDUAL DE MUNCĂ	123
1. Încetarea de drept a contractului individual de muncă	124
2. Încetarea contractului individual de muncă prin acordul părților	128
3. Concedierea	129
3.1. Concedierea pentru motive disciplinare	130
3.1.1. Constatarea abaterii disciplinare	133
3.1.2. Cercetarea disciplinară	134
3.1.3. Convocarea salariatului	135
3.1.4. Emiterea deciziei de concediere	137
3.1.5. Comunicarea deciziei de concediere	138
3.2. Concedierea salariatului arestat preventiv mai mult de 30 de zile	138
3.3. Concedierea pentru inaptitudine	140
3.4. Concedierea pentru necorespondere profesională	142
3.5. Concedierea pentru motive ce nu țin de persoana salariatului	144
3.5.1. Luarea deciziei de reducere a posturilor	145
3.5.2. Identificarea posturilor desființate	145
3.5.3. Identificarea salariaților ce urmează a fi concediați	145
3.5.4. Preavizarea concedierii	146
3.5.5. Emiterea deciziei de concediere	146
3.6. Concedierea colectivă	146
3.6.1. Procedura concedierii colective	148
3.7. Interdicții privind concedierea	151
3.8. Revocarea deciziei de concediere	153
3.9. Reintegrarea în muncă	155

4. Demisia	159
5. Nulitatea contractului individual de muncă.....	161
CAPITOLUL VII. ALTE FORME CONTRACTUALE DE MUNCĂ	163
1. Contractul individual de muncă pe durată determinată.....	163
1.1. Izvoare interne și internaționale.....	163
1.2. Cazuri de încheiere a contractului individual de muncă pe durată determinată	164
1.3. Forma contractului individual de muncă pe durată determinată.....	168
1.4. Durata contractului individual de muncă pe durată determinată	168
1.5. Egalitatea de tratament.....	170
1.6. Încetarea contractului individual de muncă pe durată determinată.....	172
2. Contractul individual de muncă cu timp parțial	172
2.1. Izvoare interne și internaționale.....	173
2.2. Precizări terminologice.....	173
2.3. Încheierea contractului individual de muncă cu timp parțial.....	174
2.4. Conținutul contractului individual de muncă cu timp parțial	174
2.5. Drepturile salariatului angajat cu fracțiune de normă	175
2.6. Trecerea salariatului de la normă întregă la fracțiune de normă și invers.....	176
3. Munca la domiciliu	177
3.1. Izvoare interne și internaționale.....	177
3.2. Conceptul de muncă la domiciliu	177
3.3. Condiții specifice pentru validitatea contractului de muncă la domiciliu.....	178
3.3.1. Forma scrisă a contractului de muncă la domiciliu	178
3.3.2. Precizarea expresă a locului de muncă	179
3.3.3. Programul de lucru al salariatului cu munca la domiciliu	179
3.3.4. Controlul exercitat de angajator	180
3.3.5. Asigurarea de către angajator a transportului	180
3.3.6. Egalitatea de tratament	181
4. Telemunca	182
5. Contractul individual de muncă prin agent de muncă temporară.....	185
5.1. Izvoare interne și internaționale.....	185
5.2. Definiții din dreptul intern și dreptul comunitar	185
5.3. Încheierea contractului de muncă temporară.	188
5.3.1. Agentul de muncă temporară.....	188
5.3.2. Salariatul temporar	189
5.3.3. Utilizatorul.....	191
5.3.4. Forma, conținutul și durata contractului de muncă temporară	193
5.4. Contractul de punere la dispoziție.....	195
5.4.1. Natura juridică și trăsăturile contractului de punere la dispoziție	195
6. Contractul de ucenicie la locul de muncă.....	196
6.1. Reglementări interne și internaționale	197
6.2. Definirea contractului de ucenicie și trăsăturile sale specifice	198
6.3. Încheierea contractului de ucenicie.....	199
6.3.1. Părțile contractului de ucenicie.....	199
6.3.2. Forma contractului de ucenicie.....	201

6.3.3. Durata contractului de ucenicie	202
6.3.4. Calificările pentru care se organizează ucenicia.....	202
6.3.5. Conținutul contractului de ucenicie.....	203
6.3.6. Susținerea financiară a uceniciei la locul de muncă	205
6.4. Încetarea contractului de ucenicie la locul de muncă	206
CAPITOLUL VIII. TIMPUL DE MUNCĂ ȘI TIMPUL DE ODIHNA.....	207
<i>A. TIMPUL DE MUNCĂ.....</i>	<i>207</i>
1. Izvoare interne și internaționale	207
2. Noțiunea de timp de muncă.....	208
3. Durata timpului de muncă.....	209
4. Durata redusă a timpului de muncă.....	212
5. Munca de noapte	214
6. Munca suplimentară	216
7. Norma de muncă	219
8. Programul de lucru.....	220
<i>B. TIMPUL DE ODIHNĂ.....</i>	<i>221</i>
1. Pauza de masă	222
2. Repausul zilnic	222
3. Repausul săptămânal.....	222
4. Sărbătorile legale.....	223
CAPITOLUL IX. CONCEDIILE.....	224
1. Concediul de odihnă.....	224
1.1. Concediul de odihnă de bază	225
1.2. Concediul de odihnă suplimentar.....	228
1.3. Indemnizația pentru concediul de odihnă	229
1.4. Întreruperea concediului de odihnă.....	231
1.5. Compensarea în bani a concediului de odihnă neefectuat	232
2. Zile libere plătite	232
3. Concediile fără plată	234
3.1. Concediul fără plată pentru rezolvarea unor situații personale.....	234
3.2. Concediul fără plată pentru creșterea copilului.....	235
3.3. Alte tipuri de concedii fără plată prevăzute în contractele colective de muncă.....	235
3.4. Concediul de formare profesională fără plată	236
4. Concediul de formare profesională plătit	236
5. Concediul de maternitate.....	237
6. Concediul de risc maternal.....	239
7. Concediul pentru creșterea/îngrijirea copilului	241
7.1. Concediul pentru creșterea copilului	241
7.2. Concediul pentru îngrijirea copilului bolnav	244
8. Concediul paternal	245
9. Concediul medical.....	246
10. Concediul pentru carantină.....	249

CAPITOLUL X. SALARIZAREA	251
1. Principiile salarizării	252
1.1. Principii comune sectorului public și privat	252
1.2. Principii specifice sectorului public	253
1.3. Principii specifice sectorului privat	253
2. Elementele componente ale salariului	253
2.1. Salariul de bază	253
2.2. Indemnizațiile	254
2.3. Sporurile	254
2.4. Adaosurile	254
3. Formele de salarizare	254
4. Categoriile de salarii	255
4.1. Salariul nominal	255
4.2. Salariul real	255
4.3. Salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată	256
5. Plata salariilor	256
6. Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale	257
CAPITOLUL XI. SECURITATEA ȘI SĂNĂTATEA ÎN MUNCĂ	258
1. Obligațiile angajatorului	259
2. Obligațiile lucrătorilor	260
3. Instruirea lucrătorilor	261
4. Accidentul de muncă	261
5. Boala profesională	263
6. Comitetul de securitate și sănătate în muncă	264
7. Răspunderea juridică	265
CAPITOLUL XII. ELEMENTE ALE RĂSPUNDERII JURIDICE	267
<i>A. RĂSPUNDEREA DISCIPLINARĂ</i>	<i>267</i>
1. Abaterea disciplinară	268
1.1. Obiectul abaterii disciplinare	269
1.2. Latura obiectivă	269
1.3. Subiectul abaterii disciplinare	271
1.4. Latura subiectivă	271
2. Cauze de nerăspundere disciplinară	272
3. Sancțiunile disciplinare	272
3.1. Sancțiunile disciplinare generale	273
3.2. Regimuri disciplinare speciale	273
4. Procedura disciplinară	274
4.1. Organele competente să aplice sancțiuni disciplinare	275
4.2. Cercetarea disciplinară	275
4.3. Individualizarea sancțiunii	275
4.4. Termenele de aplicare a sancțiunii disciplinare	276
4.5. Decizia de sancționare disciplinară	276

4.6. Comunicarea deciziei de concediere.....	277
4.7. Contestarea sancțiunii.....	277
4.8. Radierea disciplinară.....	280
<i>B. RĂSPUNDEREA PATRIMONIALĂ</i>	281
1. Răspunderea patrimonială a angajatorului față de salariații săi.....	282
2. Răspunderea patrimonială a salariaților față de angajator.....	283
2.1. Calitatea de salariat a autorului pagubei în raport cu angajatorul păgubit.....	283
2.2. Fapta ilicită a salariatului să fie în legătură cu munca sa.....	284
2.3. Existența unui prejudiciu.....	284
2.4. Raportul de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu.....	285
2.5. Vinovăția.....	285
3. Cauze exoneratoare de răspundere patrimonială.....	285
4. Obligația de restituire.....	286
5. Procedura de recuperare a prejudiciilor suferite.....	287
6. Forme specifice ale răspunderii patrimoniale.....	288
6.1. Răspunderea conjunctă.....	288
6.2. Răspunderea subsidiară.....	289
6.3. Răspunderea solidară.....	290
CAPITOLUL XIII. JURISDICȚIA MUNCII	291
1. Sediul materiei.....	291
2. Principiile jurisdicției muncii.....	292
3. Conflictele de muncă.....	293
4. Părțile în conflictele de muncă.....	295
4.1. Părțile conflictului individual de muncă.....	295
4.2. Părțile conflictului colectiv de muncă.....	295
5. Soluționarea conflictelor individuale de muncă.....	296
5.1. Competența instanțelor judecătorești.....	296
5.1.1. Competența materială.....	296
5.1.2. Competența teritorială.....	297
5.2. Compunerea instanței.....	298
5.3. Termene de sesizare a instanței.....	299
5.4. Procedura în fața primei instanțe.....	300
5.4.1. Hotărârile instanței de fond.....	302
5.5. Căi de atac.....	302
5.5.1. Căile ordinare de atac.....	302
5.5.2. Căi extraordinare de atac.....	303
6. Executarea hotărârilor judecătorești.....	303
7. Căi alternative de soluționare a conflictelor individuale de muncă.....	304
7.1. Soluționarea pe cale amiabilă a conflictului individual de muncă.....	304
7.2. Medierea.....	305

TITLUL III. DREPTUL COLECTIV AL MUNCII	307
CAPITOLUL I. DIALOGUL SOCIAL	307
1. Sindicatele	308
1.1. Definiții. Trăsături	308
1.2. Persoane care se pot sindicaliza	309
1.3. Persoane care nu se pot sindicaliza	310
1.4. Constituirea și funcționarea sindicatelor.....	310
1.4.1. Dobândirea personalității juridice a sindicatului.....	311
1.4.2. Dobândirea personalității juridice a federațiilor, confederațiilor sindicale și a uniunilor sindicale teritoriale	312
1.5. Atribuțiile sindicatelor	313
1.6. Reprezentativitatea sindicatelor	314
1.7. Reorganizarea și dizolvarea sindicatelor	315
1.8. Protecția și garantarea libertății sindicale	315
1.9. Reprezențanții salariaților	316
2. Comitetul european de întreprindere.....	318
3. Patronatul	319
3.1. Dobândirea personalității juridice.....	321
3.2. Reprezentativitatea organizațiilor patronale	322
3.3. Dizolvarea organizațiilor patronale.....	322
CAPITOLUL II. CONTRACTELE COLECTIVE DE MUNCĂ	323
1. Considerații generale.....	323
2. Definiții ale contractului colectiv de muncă	324
3. Natura juridică.....	324
4. Tipuri de contracte colective de muncă.....	325
5. Încheierea contractelor colective de muncă	326
5.1. Părțile contractului colectiv de muncă și reprezentarea acestora.....	326
5.2. Negocierea contractelor colective de muncă	328
5.3. Durata contractelor colective de muncă.....	329
5.4. Forma și înregistrarea contractelor colective de muncă.....	330
6. Efectele contractelor colective de muncă.....	330
7. Executarea contractelor colective de muncă	331
8. Modificarea contractelor colective de muncă	331
9. Suspendarea contractelor colective de muncă.....	332
10. Încetarea contractelor colective de muncă	333
11. Acordurile colective	334
CAPITOLUL III. CONFLICTELE COLECTIVE DE MUNCĂ	335
1. Considerații introductive	335
2. Noțiunea de conflict colectiv de muncă. Situații de declanșare	336
3. Soluționarea conflictelor colective de muncă	338
3.1. Părțile conflictului colectiv de muncă.....	338
3.2. Sesizarea și înregistrarea conflictului colectiv de muncă	338
3.3. Concilierea	339

3.4. Medierea și arbitrajul	340
4. Greva	341
4.1. Repere istorice generale	341
4.2. Apariția și reglementarea grevelor în România	343
4.3. Noțiuni generale despre libertatea grevei și dreptul la grevă	344
4.4. Exercițarea dreptului la grevă în România	348
4.4.1. Interdicții și limitări ale exercitării dreptului la grevă	350
4.5. Desfășurarea grevei	350
4.6. Încetarea grevei	352
4.7. Răspunderea juridică	353
4.8. Tipologia grevelor	354
4.9. Grevele reglementate de legea română	355
5. Lock-out	363